

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ

**Σύνοψη δράσεων διαχείρισης της βλάστησης στην παραλίμνια
ζώνη της Μικρής Πρέσπας για το έτος 2013**

Φεβρουάριος 2014

Συγγραφή αναφοράς

Αννίτα Λογοθέτη, Μ.Μαλακού

Υπεύθυνος Παρακολούθησης Δράσεων Διαχείρισης

Χάρης Νικολάου

Ομάδα εργασίας

Ειρήνη Κουτσερή

Χάρης Νικολάου

Λάζαρος Νικολάου

Αυτή η αναφορά προορίζεται για χρήση στην 7^η συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Υγροτόπου (ΕΔΥ) του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών (ΦΔΕΠαΠ). Δεν επιτρέπεται η χρήση της για άλλους σκοπούς χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών

Σύνοψη δράσεων διαχείρισης και παρακολούθησης της βλάστησης στην παραλίμνια ζώνη της λίμνης Μικρής Πρέσπας για το έτος 2013

1. Εισαγωγή

Η σύνταξη της παρούσας αναφοράς έγινε με στόχο να διευκολύνει τη συζήτηση και τη λήψη αποφάσεων στην 7^η κατά σειρά συνεδρίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Υγροτόπου (ΕΔΥ) του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών (ΦΔΕΠΑΠ) και αναφέρεται σε θέματα που αφορούν στις δράσεις για τη διαχείριση της βλάστησης με στόχο τη διατήρηση και αποκατάσταση των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα. Την αναφορά συντάξε η ομάδα εργασίας της ΕΠΠ, η οποία συνέλεξε στοιχεία σε συνεργασία με το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών. Για λόγους πληρότητας της περιγραφής της κατάστασης το 2013 η αναφορά συμπληρώθηκε και με τις απόψεις και παρατηρήσεις για την εφαρμοζόμενη διαχείριση της βλάστησης του Συλλόγου των Κτηνοτρόφων Πρέσπας.

Θα πρέπει να τονιστεί σε αυτό το σημείο ότι οι διαχειριστικές παρεμβάσεις αφορούν αποκλειστικά στην αποκατάσταση και διαχείριση ενός συγκεκριμένου σημαντικού οικοτόπου δηλαδή των υγρών λιβαδιών της Μικρής Πρέσπας, τα οποία έχουν έκταση περίπου τουλάχιστον 1000 στρέμματα και εκτείνονται περιμετρικά της λίμνης Μικρή Πρέσπα και όχι στη διαχείριση του συνόλου της υγροτοπικής βλάστησης της λίμνης και των εκτεταμένων καλαμιώνων της.

Οι πρακτικές διαχείρισης που εφαρμόστηκαν για τη διαχείριση της παραλίμνιας βλάστησης τη θερινή περίοδο του 2013 για λόγους συντομίας δεν αναπτύσσονται στην παρούσα αναφορά, αλλά αναλύονται λεπτομερώς στη σχετική εφαρμοζόμενη μελέτη με τίτλο «Σχέδιο Οδηγός αποκατάστασης και διαχείρισης των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2007-2012)»¹, καθώς και στο Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών² (Κεφάλαιο Δ, Μέτρα, 1.1, και 3.1) και είναι διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Τα τελευταία χρόνια, η συμμετοχή και το ενδιαφέρον των κτηνοτρόφων στη διαχείριση της παραλίμνιας βλάστησης αυξάνεται συνεχώς γεγονός εξαιρετικά θετικό διότι επεκτείνονται οι υπό διαχείριση εκτάσεις, οι δράσεις προστασίας και διαχείρισης συνδέονται θετικά και συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κτηνοτροφικού τομέα στην περιοχή με τελικό αποτέλεσμα να ευνοείται η αιφορική εφαρμογή των διαχειριστικών πρακτικών για τη διαχείριση και τη διατήρηση των υγρολιβαδικών εκτάσεων στη λίμνη Μικρή Πρέσπα.

Τέλος, προς την κατεύθυνση της πιο ενεργούς συμμετοχής στη διαχείριση των υγρών λιβαδιών κινείται σταθερά και όλο και περισσότερο –στα πλαίσια των δυνατοτήτων του- και

¹ Μαλακού, Μ. και συνεργάτες. 2007. «Σχέδιο Οδηγός αποκατάστασης και διαχείρισης των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2007-2012)». Εταιρία Προστασίας Πρεσπών.

² Σχέδιο Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας, Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών, Φλώρινα.

ο ΦΔΕΠΑΠ, ο οποίος το 2013 στα πλαίσια της χρηματοδότησης από το Πράσινο Ταμείο περιέφραξε έκταση 37 στρεμμάτων στην περιοχή της Λευκώνας, προκήρυξε σχετικό έργο για συμπληρωματικές κοπές σε επιλεγμένες περιοχές διαχείρισης στη λίμνη Μικρή Πρέσπα, -γεγονός που αναμένεται να βελτιώσει σημαντικά τα αποτελέσματα της διαχείρισης της παραλίμνιας ζώνης στο μέλλον- και πρόκειται να προκηρύξει εντός 2014 στα πλαίσια του υποέργου 1 του τεχνικού δελτίου του ΕΠΕΡΑΑ πρόγραμμα παρακολούθησης της υγροτοπικής βλάστησης, που θα καταδείξει τα αποτελέσματα της εφαρμοζόμενης διαχείρισης τα τελευταία έτη στον υγρότοπο της λίμνης Μικρή Πρέσπα.

2. Διαχειριστικές παρεμβάσεις στην παραλίμνια βλάστηση

Οι διαχειριστικές παρεμβάσεις που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο αναφοράς έγιναν βάση της μεθοδολογίας που αναπτύσσεται στη σχετική μελέτη «Σχέδιο Οδηγός αποκατάστασης και διαχείρισης των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2007-2012)»³, στο Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών, καθώς και των αποφάσεων της προηγούμενης συνεδρίασης της ΕΔΥ (Ιανουάριος 2013). Συνοπτικά οι παρεμβάσεις γίνονται με τρεις μεθόδους: α. Θερινή κοπή με μηχανικά μέσα ακολουθούμενη από βόσκηση (αγελάδες ή/και αιγοπρόβατα), β. Αποκλειστικά εφαρμογή βόσκησης (αγελάδες ή/και αιγοπρόβατα) γ. Αποκλειστικά κοπή με μηχανικά μέσα

Τις επεμβάσεις κατέγραψαν και παρακολουθούσαν ο ΦΔΕΠΑΠ σε συνεργασία με την Εταιρία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ). Οι επιμέρους διαχειριστικές πρακτικές, καθώς και οι περιοχές όπου αυτές εφαρμόστηκαν καταγράφονται στον Πίνακα 1: Διαχειριστικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν στην παραλίμνια περιοχή της Μικρής Πρέσπας το έτος 2013 και στο Παράρτημα Ι: Χάρτες διαχειριζόμενων περιοχών 2013. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι επειδή η διαχείριση που εξασκείται από τους κατοίκους της περιοχής σήμερα εκτείνεται πλέον σε πολύ μεγαλύτερες εκτάσεις από τις υπό διαχείριση περιοχές που χαρτογραφήθηκαν στο πρόγραμμα LIFE το 2002, απαιτείται το 2014 νέα χαρτογράφηση που θα αποδίδει με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τόσο τις περιοχές όσο και την εφαρμοζόμενη διαχείριση.

³ Μαλακού, Μ. και συνεργάτες. 2007. «Σχέδιο Οδηγός αποκατάστασης και διαχείρισης των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2007-2012)». Εταιρία Προστασίας Πρεσπών.

Πίνακα 1: Διαχειριστικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν στην παραλίμνια περιοχή της Μικρής Πρέσπας το έτος 2013

	Διαχειριζόμενη περιοχή	Μέθοδος διαχείρισης 2002-2012	Μέθοδος διαχείρισης το 2013	ΒΟΣΚΟΝΤΑ ΖΩΑ Αιγοπρόβατα (Α) Βοοειδή ⁴ (Β)	Μπάλες χόρτου που συλλέχθη - καν	Παρατηρήσεις- Προτάσεις
1	Μικρολίμνης	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Βόσκηση	A=350 B=50	0	Λόγω διαφωνιών μεταξύ των τοπικών κτηνοτρόφων δεν κατέστη δυνατή η κοπή της βλάστησης της περιοχής και έτσι το 2013 εφαρμόστηκε μόνο βόσκηση. Η περιοχή βρίσκεται κοντά στη μικτή αποικία Ερωδιών για το λόγο αυτό χρειάζεται συστηματική πίεση (βόσκηση, και κόψιμο) με στόχο τη διατήρηση υγρολίβαδων τόσο για την εξασφάλιση διατροφής κοντά στους χώρους φωλιάσματος όσο και για την αποφυγή πυρκαγιών. Επίσης επειδή το ρέμα Μικρολίμνης έχει συνεχή ροή όλο το χρόνο και αποτελούσε –πριν καλυφθούν οι εκβολές του με καλάμια- σημαντικό χώρο αναπαραγωγής ψαριών θεωρείται αναγκαίο α. να προγραμματιστεί ο καθαρισμός της περιοχής με κόψιμο καλάμιών από το ΦΔΕΠΑΠ και β. να ενταθούν οι προσπάθειες του ΦΔΕΠΑΠ προς τους 2 κτηνοτρόφους έτσι ώστε το 2014 και να κοπεί και να βοσκηθεί η περιοχή
2	Καρυές νότια	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	A=700 B=100	210	Τα πάνω όρια της περιοχής είναι σε επαφή με αγροτικές καλλιέργειες με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η φύλαξη των κοπαδιών από ζημιές. Η περίφραξη της περιοχής θα διευκόλυνε τους κτηνοτρόφους. Η βοσκοφόρτωση δεν είναι ικανοποιητική, αλλά και η κοπή χόρτων δεν γίνεται στην έκταση και πίεση που απαιτείται για να διατηρηθούν τα υγρά λιβάδια. Απαιτείται ο ΦΔΕΠΑΠ να συνεννοηθεί με τους κτηνοτρόφους της περιοχής έτσι ώστε να εφαρμοστούν και η κοπή, αλλά και η βόσκηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών. Επειδή η αύξηση της βοσκοφόρτωσης ενδεχομένως δεν θα είναι άμεσα εφικτή ο ΦΔΕΠΑΠ να προγραμματίσει καθαρισμό της περιοχής με μηχανικά μέσα.

⁴ Οι αριθμοί των ζώων είναι κατά προσέγγιση

	Διαχειριζόμενη περιοχή	Μέθοδος διαχείρισης 2002-2012	Μέθοδος διαχείρισης το 2013	ΒΟΣΚΟΝΤΑ ΖΩΑ Αιγοπρόβατα (Α) Βοοειδή ⁵ (Β)	Μπάλες χόρτου που συλλέχθη - καν	Παρατηρήσεις- Προτάσεις
3	Καρυές βόρεια	Βόσκηση	Βόσκηση	A=350 B=100	0	Αυτή η περιοχή δημιουργήθηκε εξασκώντας μεγάλη πίεση με το κοπάδι των βουβαλιών η οποία πλέον δεν υφίσταται συστηματικά. Προτείνεται να συνεχιστεί η βόσκηση ενώ θα μπορούσε να εξεταστεί και η εφαρμογή κοπής (αν και τεχνικά λόγω εδάφους είναι σχετικά δύσκολη) αν διαπιστωθεί το 2014 (μέσω του προγράμματος παρακολούθησης της βλάστησης που θα εφαρμόσει ο Φορέας) ότι η περιοχή δεν διατηρείται ως υγρολίβαδο
4	Χειμ. Λευκώνας νότια μέχρι αντλιοστάσιο	Βόσκηση	Βόσκηση	A=200 σ	0	Ο ΦΔΕΠαΠ φέτος περίφραξε την περιοχή για να ενισχύσει τη βόσκηση. Προτείνεται εντατική βόσκηση με βοοειδή έτσι ώστε να διευρυνθούν τα λιβάδια και να βελτιωθεί η ποιότητα του χόρτου
5	Χειμ. Λευκώνας Βόρεια μέχρι και Γκόριτσα	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Βόσκηση	B=30	0	Η υφιστάμενη πίεση από τα γελάδια είναι πολύ μικρή. Στην περιοχή πρέπει να αυξηθεί η βοσκοφόρτωση και να γίνει εκτεταμένη κοπή των καλαμιώνων από το ΦΔΕΠαΠ τόσο για τη δημιουργία υγρολίβαδων όσο και για τον περιορισμό εξάπλωσης πυρκαγιών
6	Γκόριτσα-Οπάγια	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	A=500 B=60	?	Η περιοχή συνορεύει με τα χωράφια συνεπώς η φύλαξη κοπαδιών από ζημιές είναι πολύ δύσκολη, άρα θα πρέπει να εξεταστεί η περίπτωση περίφραξης της βοσκήσιμης έκτασης μετά από συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες των χωραφιών. Η συνέχιση των κοπών καθώς και η βόσκηση με μεγάλη πίεση είναι επιθυμητές για τη δημιουργία υγρών λιβαδιών
7	Σλάτινα Πλατέος	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	B=60	400	Στο παρελθόν η περιοχή ήταν περιφραγμένη για το κοπάδι βοοειδών του Πλατέος. Προτείνεται να εξεταστεί με το τοπικό συμβούλιο η περίφραξη της περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της κτηνοτροφίας και τη δημιουργία υγρών λιβαδικών εκτάσεων. Όσον αφορά στο κόσμιο διαπιστώθηκε ότι 30 περίπου στρέμματα δεν κόβονται πλέον και θα πρέπει να ενταχθούν για κοπή στο πρόγραμμα του ΦΔΕΠαΠ

⁵ Οι αριθμοί των ζώων είναι κατά προσέγγιση

	Διαχειριζόμενη περιοχή	Μέθοδος διαχείρισης 2002-2012	Μέθοδος διαχείρισης το 2013	ΒΟΣΚΟΝΤΑ ΖΩΑ Αιγοπρόβατα (Α) Βοοειδή ⁶ (Β)	Μπάλες χόρτου που συλλέχθη - καν	Παρατηρήσεις- Προτάσεις
8	Σλάτινα Λαιμού	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	A=250 B=80	??	Περιοχή που κόβεται και βοσκείται ανελλιπώς για πάρα πολλά χρόνια και είχε πάντα υγρολίβαδα. Αναμφίβολα από τις καλύτερες περιοχές για την ορνιθοπανίδα. Η στάθμη των υδάτων έχει άμεση επίδραση στις δράσεις κοπής
9	Σλάτινα Λαιμού- Παρατηρητήριο	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	A=250 B=80	200	Η περιοχή κόβεται επαρκώς αναλόγως της στάθμης του μήνες Ιούλιο- Σεπτέμβριο. Να εξεταστεί αν επαρκεί η ένταση της βοσκοφόρτωσης για τη διατήρηση των υγρών λιβαδιών της περιοχής
10	Γκιούλια Πλατέος	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	B=80	300	Η περιοχή κόβεται επαρκώς αναλόγως της στάθμης του μήνες Ιούλιο- Σεπτέμβριο. Επίσης στα πλαίσια της υπό προκήρυξη μελέτης να εξεταστεί αν επαρκεί η ένταση της βοσκοφόρτωσης για τη διατήρηση των υγρών λιβαδιών της περιοχής
11	Σλάτινα -Κούλα	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Βόσκηση	A=250 B=80	0	Η περιοχή δεν κόπηκε το 2013. Επειδή πρόκειται για τις σημαντικότερες υγρολιβαδικές περιοχές για την ορνιθοπανίδα προτείνεται η εκτεταμένη κοπή της υγροτοπικής βλάστησης από το ΦΔΕΠΑΠ . Επίσης να εξεταστεί στα πλαίσια της υπο προκήρυξη μελέτης αν επαρκεί η ένταση της βοσκοφόρτωσης για τη διατήρηση των υγρών λιβαδιών της περιοχής
12	Μικρός κάμπος Αγ.Αχιλλείου	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Θερινή κοπή +Βόσκηση	A=250 σποραδικά	??	Περιοχή πάρα πολύ σημαντική διότι βρίσκεται κοντά στις μεγάλες αποικίες όλων των σημαντικών ειδών υδρόβιων πουλιών (πελεκάνων, ερωδιών, λαγγόνων κλπ) στην Πρέσπα. Η κοπή κάθε χρόνο της υγροτοπικής βλάστησης κρίνεται απαραίτητη όχι μόνο διότι η περιοχή έχει τη δυνατότητα να δώσει εκτεταμένα υγρολίβαδα , αλλά ο περιορισμός της βλάστησης θα συμβάλλει στον περιορισμό εξάπλωσης πυρκαγιών, που μπορεί να καταστρέψουν τις αποικίες των ερωδιών και πελεκάνων την εποχή που φωλιάζουν

⁶ Οι αριθμοί των ζώων είναι κατά προσέγγιση

	Διαχειριζόμενη περιοχή	Μέθοδος διαχείρισης 2002-2012	Μέθοδος διαχείρισης το 2013	ΒΟΣΚΟΝΤΑ ΖΩΑ Αιγοπρόβατα (Α) Βοοειδή ⁷ (Β)	Μπάλες χόρτου που συλλέχθη - καν	Παρατηρήσεις- Προτάσεις
13	Κλέπιστα	Θερινή κοπή +Βόσκηση	Περιορισμένη βόσκηση		0	Η περιοχή καλλιεργείται συστηματικά με φασόλια οπότε η βόσκηση περιορίζεται χρονικά, ενώ το κόψιμο των χόρτων γίνεται –όταν το επιτρέπει η στάθμη της λίμνης- από του κατοίκους . Δεν προτείνονται επιπλέον διαχειριστικά μέτρα από τα υφιστάμενα που εφαρμόζονται από τους κατοίκους
14	Πύλη χωριό	Κόψιμο	-		0	Η περιοχή δεν κόπηκε λόγω υγρού εδάφους και αδυναμίας χρήσης γεωργικών μηχανημάτων
15	Πύλη –Άγιος Νικόλαος	Κόψιμο	-		0	Η περιοχή δεν κόπηκε λόγω υγρού εδάφους και αδυναμίας χρήσης γεωργικών μηχανημάτων
16	Σλόγκι Βρωμολίμνης	Βόσκηση	Βόσκηση	B=80	0	Προτείνεται να συνεχιστεί η εφαρμοζόμενη διαχείριση
17	Κρασιές	Βόσκηση	Βόσκηση	A=350	0	Προτείνεται να συνεχιστεί η εφαρμοζόμενη διαχείριση

⁷ Οι αριθμοί των ζώων είναι κατά προσέγγιση

3. Κύριες επισημάνσεις και θέματα

3.1 Οι περιοχές της Μικρολίμνης, Πύλης και Σλάτινας- Κούλας δεν κόπηκαν καθόλου, καθώς και η περιοχή Καρυών Νότια δεν κόπηκε επαρκώς είτε λόγω πρακτικών προβλημάτων (π.χ. πολύ υγρό έδαφος) είτε διαφορών μεταξύ των κτηνοτρόφων

3.2. Στην ανατολική περιοχή της λίμνης δηλαδή στις περιοχές Λευκώνα (νότια και βόρεια), Καρυές (Βόρεια και Νότια), Γκόριτσα –Οπάγια και Σλάτινα Πλατέος είναι απαραίτητη η αύξηση της βοσκο-φόρτωσης ή εναλλακτικά των κοπών, καθώς παρατηρείται μακροσκοπικά αύξηση της υδρόβιας βλάστησης μιας και η πίεση από τα κοπάδια δεν επαρκεί για τη διατήρηση των υγρών λιβαδιών.

3.3. Στην περιοχή Μικρού κάμπου Αγίου Αχιλλείου πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά στον καθαρισμό της διότι συνορεύει με τις περισσότερες και μεγαλύτερες αποικίες υδρόβιων πουλιών και η εφαρμογή κοπών και καθαρισμού της βλάστησης όχι μόνο θα δημιουργήσει υγρά λιβάδια, αλλά θα προφυλάξει τις αποικίες από ενδεχόμενες πυρκαγιές.

3.4. Οι περιοχές Πύλη (οικισμός) και Πύλη (Άγιος Νικόλαος), δεν κόπηκαν από τους κτηνοτρόφους το 2013 λόγω υψηλής υγρασίας των εδαφών. Το ίδιο πρόβλημα αναφέρθηκε και για τις φθινοπωρινές κοπές στην περιοχή Σλάτινας. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο των Συνεταιρισμών των κτηνοτρόφων στην ΕΔΥ, κ. Χρήστο Γκώγκο, κάποιες περιοχές στη Σλάτινα, αλλά και στις 2 ενότητες της Πύλης κατά το 2013 δεν ήταν δυνατόν να κοπούν λόγω το ότι το έδαφος ήταν πολύ λασπώδες και τα κοπτικά μηχανήματα δεν μπορούσαν να εισέλθουν και να κόψουν. Ο ίδιος αναφέρθηκε στα προηγούμενα έτη όπως για παράδειγμα το 2012, όταν η στάθμη της λίμνης τον Ιούλιο ήταν χαμηλότερα κατά περίπου 20 εκατοστά, οι κτηνοτρόφοι μπόρεσαν να «κόψουν/καθαρίσουν» πολύ μεγαλύτερη έκταση των διαχειριζόμενων περιοχών (περίοδος από Ιούλιο μέχρι και Σεπτέμβριο). Οι σχετικές στάθμες στην περιοχή Σλάτινας κατά τα έτη 2012, και 2013 επισυνάπτονται στο Παράρτημα II.

3.5. Ο εκπρόσωπος των κτηνοτρόφων αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη χαρακτηρισμού των παραλίμνιων εκτάσεων και των υγρών λιβαδιών ως «βοσκοτόπων» έτσι ώστε να δικαιούνται οι κτηνοτρόφοι των σχετικών επιδοτήσεων, κάτι που πρόσφατα δεν έγινε δυνατό ακριβώς διότι οι εν λόγω περιοχές δεν χαρακτηρίζονται ως βοσκότοποι. Το θέμα κρίνεται πολύ σοβαρό διότι η κτηνοτροφία αποτελεί στην προκειμένη περίπτωση αναντικατάστατο εργαλείο διαχείρισης του υγροτόπου ιδιαίτερα επειδή εξασκείται βάσει Σχεδίου Διαχείρισης οπότε η ενίσχυσή της και η συνέχεια της παρουσίας της στην περιοχή συνδέεται άμεσα με την προστασία της λίμνης.

3.6. Συνολικά οι ενδιαφερόμενοι κτηνοτρόφοι έκοψαν τελικά 334 στρέμματα βλάστησης στην παραλίμνια περιοχή της Μικρής Πρέσπας, ενώ βοσκήθηκαν 1474 στρέμματα. Οι εκτάσεις αυτές σε σχέση με τις δυνατότητες και ανάγκες της περιοχής είναι μικρές και προτείνεται να

ενταθούν οι προσπάθειες για να τεθούν υπό εντατικότερη διαχείριση μεγαλύτερες εκτάσεις στις ήδη διαχειριζόμενες περιοχές. Βεβαίως η μελέτη παρακολούθησης που θα προκηρύξει ο ΦΔΕΠΑΠ θα πιστοποιήσει ακριβώς τις περιοχές και τους τρόπους διαχείρισης.

3.7. Οι συμπληρωματικές κοπές που είχαν προγραμματιστεί να γίνουν με χρηματοδότηση του ΦΔΕΠΑΠ λόγω διαδικαστικών δυσκολιών καθυστέρησαν με αποτέλεσμα να γίνουν το Φεβρουάριο 2014.

3.8. Μετά την απομάκρυνση των βουβαλιών (αρχές 2012), χρειάζεται εντατικοποίηση της βόσκησης σε αρκετές περιοχές και αν κριθεί απαραίτητο στο μέλλον να αυξηθεί η βόσκηση θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο περιοδικής εισαγωγής βουβαλιών ή και εκτεταμένων κοπών.

3.9. Όπως και κατά τα προηγούμενα δυο έτη, έτσι και για το 2013, οι δράσεις παρακολούθησης της βλάστησης δεν πραγματοποιήθηκαν. Σκοπός είναι να γίνεται ενδεικτική δειγματοληψία σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως καθορίζεται για τη διαχείριση και παρακολούθηση της βλάστησης της παραλίμνιας ζώνης στο Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών⁸. Ο ΦΔΕΠΑΠ περιλαμβάνει στο τεχνικό του δελτίο σχετικό έργο παρακολούθησης, το οποίο θα πρέπει να προκηρύξει άμεσα.

4. Συμπεράσματα και προτάσεις για τη συνέχιση της διαχείρισης στις παραλίμνιες περιοχές

4.1. Συμπερασματικά η διαχείριση κρίνεται αποτελεσματική για κάποιες παραλίμνιες περιοχές, αλλά ελλιπής για κάποιες άλλες. Σε ορισμένες περιοχές του ανατολικού τμήματος η διαχείριση δεν εφαρμόστηκε στο σύνολο της και επομένως προτείνεται η καλύτερη παρακολούθηση της εξέλιξης της βλάστησης και η ενίσχυση τη διαχείρισης είτε με αύξηση της βοσκοφόρτωσης ή με συμπληρωματικές κοπές. Για την επόμενη διαχειριστική περίοδο (2014) προτείνεται η συνέχιση της εφαρμογής των σχεδίων βόσκησης και κοπής της βλάστησης, όπως περιγράφονται στο Σχέδιο Διαχείρισης των υγρών λιβαδιών⁹ και στο Σχέδιο Διαχείρισης του ΕΠΑΠ, ακολουθώντας γενικώς την ίδια λογική και κατευθύνσεις που έχουν χρησιμοποιηθεί ως σήμερα. Ο ΦΔΕΠΑΠ πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές του στη διευκόλυνση και παρότρυνση των κτηνοτρόφων για σωστό και καθαρισμό με κοπή η /και βόσκηση των περιοχών που χρησιμοποιούν.

⁸ Σχέδιο Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φλώρινας, Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών. Φλώρινα

⁹ Μαλακού, Μ. και συνεργάτες. 2007. «Σχέδιο Οδηγός αποκατάστασης και διαχείρισης των υγρών λιβαδιών στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2007-2012)». Εταιρία Προστασίας Πρεσπών.

4.2 Άμεσης προτεραιότητας είναι ο καθαρισμός της περιοχής Μικρού κάμπου Αγίου Αχιλλείου με κοπή διότι συνορεύει με τις περισσότερες και μεγαλύτερες αποικίες υδρόβιων πουλιών. Ο ΦΔΕΠαΠ πρέπει να εντάξει τον καθαρισμό της περιοχής στις δράσεις που θα υλοποιηθούν το Φεβρουάριο 2014.

4.3 Η διαχείριση της στάθμης της λίμνης και ειδικότερα με σκοπό τη διευκόλυνση της κοπής των λιβαδιών αφορά όλους τους συμμετέχοντες στην επιτροπή και θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης μεταξύ των μελών της στην επερχόμενη συνεδρίαση.

4.4. Ο ΦΔΕΠαΠ θα πρέπει άμεσα να ολοκληρώσει το έργο της κοπής για το Φεβρουάριο 2014 και να προετοιμάσει τις διαδικασίες για την κοπή των διαχειριζόμενων εκτάσεων το καλοκαίρι του 2014 .

4.5. Ο ΦΔΕΠαΠ θα πρέπει άμεσα να ολοκληρώσει το έργο της παρακολούθησης έτσι ώστε οι διαχειριστικές παρεμβάσεις να συνοδεύονται και από την επιστημονική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους όπως αυτό έχει προβλεφτεί στο Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών.

4.6. Όσον αφορά στο θέμα χαρτογράφησης και χαρακτηρισμού βοσκοτόπων στην υγροτοπική περιοχή της λίμνης Μικρή Πρέσπα ο ΦΔΕΠαΠ θα πρέπει να εξετάσει το πρόβλημα και να κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να ενημερώσει το ΥΠΑΑΤ και το ΥΠΕΚΑ για τη σημασία της κτηνοτροφίας στην περιοχή όχι μόνο ως αναπτυξιακό μέσο, αλλά και ως βασικό διαχειριστικό εργαλείο για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Πάρκου.

4.7 Προτείνεται η άμεση εφαρμογή του μέτρου 3.2 του Σχεδίου Διαχείρισης του ΕΠαΠ, για τη συντήρηση και δημιουργία υποδομών για τη διευκόλυνση της βόσκησης με στόχο τη διαχείριση των υγρών λιβαδιών. Η επέκταση της βόσκησης αγελάδων (ή/και βούβαλων ει δυνατόν) σε περιοχές όπου δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση θερινών κοπών με γεωργικούς ελκυστήρες είναι επιθυμητή και πρέπει να ενισχυθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Χάρτες αποτύπωσης διαχειριστικών πρακτικών 2013 (παρακαλώ δέστε συνημμένα αρχεία)

Παράρτημα II: Στάθμη λίμνης στην περιοχή Σλάτινας, Μικρή Πρέσπα τα έτη 2012 και 2013

